

Trasa 2 - K nejhlubší propasti

Teplice nad Bečvou, železniční stanice - Na rozhraní 0,8 km - Svrčov 1 km - vyhlídka U Svatého Jana 1,5 km Hranice, autokemp 2,5 - Hranice město, železniční stanice 3,5 km - U Kostelíčka 5 km - Velká Kobylanka 6 km - Svrčov 7,5 km - Hranická propast 8,5 km - Teplice nad Bečvou, železniční stanice 9,5 km

Tato atraktivní trasa nám představí pozoruhodné jevy Hranického krasu, zbytky tajuplného hradu i romatický areál U Kostelíčka. Několikrát budeme stoupat i klesat, výškové rozdíly nejsou veliké, tedy ani nijak zvlášť fyzicky náročné. Celý okruh pohodlně absolvujete během 3 hodin.

Zřícenina hradu Svrčov

Okružní cesta začíná u železniční zastávky v Teplících na Bečvou, kam se dostaneme po červené a zelené turistické značce od rozcestí u lávky přes Bečvu. Podejdeme trať a pokračujeme zprvu po zelené značce příjemným vycházkovým chodníkem ve svahu nad řekou. Pak se cesta stočí vpravo a úžlabinou vystoupí k rozcestí Na rozhraní. Vstoupili jsme na území přírodní rezervace Hůrka, která byla vyhlášena v r. 1952 na ploše 37,56 ha. Geologický podklad území tvoří vápence devonského stáří, v nich se vyvinuly četné krasové jevy jako jeskyně, propasti, škrapy, závrtý apod. V rezervaci je zřízena naučná stezka, po níž částečně vede i naše trasa. Poblíž rozcestí Na rozhraní rostou více než stoleté listnáče. Pokračujeme vlevo po zelené a červené značce k rozcestí Svrčov (1). Tady míří zelená vpravo, my půjdeme dál po červené. Nedaleko rozcestí obcházíme zprava hradiště obklopené ze tří stran výrazným příkopem a valem. Jde o pozůstatky hradu Svrčova, vybudovaného na skalnaté výspě, která strmě spadá do údolí Bečvy. Hrad vznikl koncem 14. století, jeho zakladatelem byl pravděpodobně Hereč Svrč ze Zdounek, od jehož rodového jména je odvozen i název hradu. Svrčov měl sloužit k ochraně statků olomouckého biskupa. Rytíři ze Svrčova drželi hrad až do konce 15. století, kdy jej opustili a nechali zpustnout. Za dalších držitelů Pernštejnů se již v r. 1548 uvádí jako pustý. Rozsáhlé zříceniny se dochovaly až do poloviny 18. století, kdy byly rozebrány a použity pro stavbu kostela v Hranicích. Zachovala se nepatrná část zdíva (základy obytné budovy a pozorovatelný) a četné terénní nerovnosti. Z hradiště se otvírá nádherný pohled na Teplice s Kelčským Javorníkem v pozadí i na část Hranic s výsekem krajiny Moravské brány.

Vyhlídka U svatého Janka

Ze Svrčova pokračuje červeně značená cesta horním okrajem svahu k další skalní vyhlídce, zvané U Jana Nepomuckého, stojí tu socha Konráda Sprindlera z roku 1708. Za ní sestupujeme kolem pamětní desky Rubena Dobiáše, nadšeného organizátora turistiky v Hranicích, jehož jméno nese stezka, kterou procházíme. O kus dál opustíme les a kolem autokempu Pod Hůrkou vstupujeme do Hranic. U železničního přejezdu se dáme vlevo dolů, na křižovatce vpravo Teplickou ulicí. Po 400 metrů zahneme opět vpravo a Jurikovou ulicí dojdeme k železniční stanici Hranice-město (trať 280 Hranice - Valašské Meziříčí – Horní Lideč).

Arboretum Střední lesnické školy Hranice

U Kostelíčka

Vlevo je oplocený areál Střední lesnické školy, v jejíž zahradě je arboretum (2) s 210 druhy dřevin, založené v letech 1896-1900 (přístupné na požádání). Na rozcestí za nádražím jdeme vpravo (zleva se přidá zelená značka), podjezdem podejdeme trať a pokračujeme vlevo Jungmanovou ulicí. Na rozcestí před domovem důchodců se dáme mírně vlevo ulicí kolem rodinných domků. Mírně stoupáme až ke kraji lesa, k místu zvanému U Kostelíčka (3). V mírné svahu, lemovaný hradbou lesa, tu leží hřbitov s raně barokní kaplí sv. Antonína a především dominantní kostel Narození Panny Marie. O jeho vzniku není dodnes jasno. Podle romantických domněnek jej založil již mnich Jurik z rajhradského kláštera, zakladatel Hranic, někdy kolem r. 1169. Zdá se, že ve skutečnosti byl vystavěn v pozdní gotice před r. 1492, kdy se poprvé zmiňuje ve starých listinách. Před kostelem stojí sochy sv. Cyrila a Metoděje z r. 1885. Dali je pořídit hraničtí měšťané u příležitosti 1000. výročí smrti sv. Metoděje ze sbírky, která vynesla 800 zlatých. Původně stávaly ve farním kostele, v r. 1900 byly přemístěny na dnešní místo. Na hřbitově podél zdi jsou zděné kapličky křížové cesty, které dal vystavět poustevník Sebestián Srzemský, krakovský šlechtic a kněz, v r. 1737. Najdeme tu i kamenný kříž s Ukřížovaným, doplněný dvěma postavami světců reliéfem Kladení do hrobu. U kostelíčku bývala do r. 1953 vzácná pozdně gotická socha Matky Boží Hranické, k níž se každoročně konaly lidové pouti. Za hřbitovem je přírodní rezervace Nad Kostelíčkem, jejíž území tvoří korálové, tentakulitové a hlíznaté vápence. Část byla poškozena lomovou těžbou.

Velká Kobylanka

Pokračujeme spolu se zelenou značkou vpravo po silniče, na okraji zahrádek a chatové osady se dáme vpravo dolů, o kus dál na rozcestí ostře vlevo podél plotu, po 50 metrech vpravo pěšinou k lesu. Zalesněný vršek nad námi se jmenuje Velká Kobylanka (4) a jeho území je rovněž přírodní rezervací. Podél lesa dojdeme k tabulce s nápisem Chráněné území. Odtud se pustíme vpravo krajem louky, přejdeme potůček a stáčíme se vpravo podél pole, na jeho konci zamíříme vlevo ke dvěma lípám s kamenným křížkem. Za nimi nás vede značka opět doleva k plotu vodojemu a pěšinou k lesu, kde podruhé vkročíme na území přírodní rezervace Hůrka. Při kraji lesa sestupujeme k rozcestí Svrčov (1), dáme se vlevo k rozcestí Na rozhraní, odtud půjdeme znovu vlevo po červené značce. Členitým terénem, stále lesem, kolem závrťových depresí se dostaneme až k nejpozoruhodnějšímu místu na celé trase – k mohutnému nálevkovitému ústí Hranické propasti (5).

Hranická propast

Propast je v současné době velkou speleologickou křížovkou, která na vyluštění tajenky dosud čeká. Její okraje leží 315 m nad mořem. Tvoří 69,5 m hluboký suchý jícen, jehož tři strany jsou téměř kolmé, zatímco čtvrtá má podobu šikmého svahu o spádu asi 40 stupňů. Tudy vedla původně cestička, kterou se dalo sestoupit až k jezírku na dně (dnes nepřístupné). Otvor propasti je dlouhý 105 metrů a široký 35 metrů, jezírko měří na délku 36 metrů, na šířku 18 metrů. Hloubka jezírka je dodnes záhadou. Dlouho se uvádělo 36 metrů. Měření se totiž provádělo tak, že se spustila kolmice ze skalní stěny do vody. Místo, kde se olovnice zarazila, se potom pokládala za dno. Systematický výzkum v poválečných letech přinesl překvapivé

zjištění. Potápěči, kteří se ponořili do vody jezírka, totiž objevili, že předpokládané dno je pouze šikmo se svažující stěna propasti. Několikrát se žabí muži pokoušeli sestoupit až na skutečné dno, dosud se jim to však nepodařilo. Při průzkumných pracích zahynul 8. srpna 1981 člen potápěčské skupiny Antonín Ševčík. Úspěšná nebyla ani technika v podobě dálkově ovládaného robota, který se v hloubce 205 metrů zapletl mezi potopené stromy. Dosud naměřená hloubka Hranické propasti dosahuje 289,5 metru, suchá část má hloubku 69,5 metru a v zatopené části je potvrzena hloubka 220 m. Podle mínění odborníků může být celková hloubka 700 i více metrů. I tak je už dnes propast nejhlubší v celé České republice. Tento jedinečný krasový útvar vznikl zřícením stropů jeskynních prostor za vydatného působení agresivních minerálních vod. Systém je pravděpodobně spojen s řekou Bečvou, ale jen velmi úzkými puklinami, protože povodeň v řece se na výšce hladiny jezírka projeví až za několik dní.

Od propasti po červené značce sestoupíme serpentunami kolem mohutného závrtu zpět k železniční zastávce v Teplicích nad Bečvou